

MIASTO, TORUŃ

Raport podsumowujący
konsultacje społeczne dotyczące
aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu
Torunia do Wolnej Polski

Toruń, październik 2026 r.

SPIS TREŚCI

Spis treści	2
Podstawowe informacje	3
Termin	3
Uczestnicy	3
Gospodarz i organizator	3
Przedmiot i cel	3
Działania informacyjne i promocyjne	4
Przebieg konsultacji	4
Koszt przeprowadzenia konsultacji	5
Wyniki ankiety konsultacyjnej	6
Informacja o uczestnikach ankiety	6
Ocena koncepcji aranżacji placu	6
Proponowane funkcje	6
Elementy koncepcji	8
Opinia mieszkańców o projekcie	9
Opinie uczestników konsultacji	13
Spotkanie informacyjno-konsultacyjne	13
Spacer tematyczny	15
Uwagi zgłoszone pocztą elektroniczną	17
Rekomendacje	20
Opracowanie merytoryczne raportu	22

PODSTAWOWE INFORMACJE

Termin

Konsultacje społeczne dotyczące aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski odbyły się **od 18 maja do 14 czerwca 2026 r.** W ramach procesu odbyły się otwarte spotkanie informacyjno-konsultacyjne 21 maja 2026 r. (Książnica Kopernikańska), spacer po terenie objętym koncepcją 30 maja 2026 r., udostępniono ankietę konsultacyjną oraz umożliwiono przesyłanie wniosków za pośrednictwem poczty elektronicznej lub tradycyjnej.

Uczestnicy

W procesie konsultacyjnym łącznie wzięło udział **86 uczestników**. W otwartym spotkaniu informacyjno-konsultacyjnym uczestniczyło 16 osób, w spacerze terenowym 10 osób, 56 mieszkańców przekazało swoją opinię w ankiecie konsultacyjnej, czterech przesłało uwagi za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz nie wpłynęła żadna uwaga pocztą tradycyjną.

Gospodarz i organizator

Gospodarzem konsultacji społecznych prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń jest **Prezydent Miasta Torunia**, a organizatorem procesu było **Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich** oraz **Biuro Architekta Miasta** w Urzędzie Miasta Torunia we współpracy **Fundacją Stabiło** – partnerem zewnętrznym wyłonionym w otwartym konkursie ofert dla organizacji pozarządowych. Proces wspierany był również przez Radę Okręgu nr 13 – Bydgoskie.

Przedmiot i cel

Przedmiotem konsultacji społecznych był projekt zagospodarowania terenu placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski w Toruniu przygotowany przez **Biuro Architekta Miasta** w Urzędzie Miasta Torunia. Propozycja zakładała

uporządkowanie estetyczne przestrzeni placu, modernizację nawierzchni (w tym jej rozszczenie), nowe nasadzenia drzew i zieleni oraz montaż nowych elementów małej architektury. Konsultacje realizowane były na etapie koncepcyjnym jako proces wyprzedzający ewentualne decyzje dotyczące zagospodarowania terenu.

Celem przeprowadzonych konsultacji było zebranie opinii, uwag i propozycji dotyczących planowanych zmian w przestrzeni placu. Zebrane głosy posłużą do aktualizacji projektu, aby odpowiadał na potrzeby użytkowników oraz pozwolił stworzyć miejsce funkcjonalne, bezpieczne i przyjazne.

Działania informacyjne i promocyjne

Konsultacjom społecznym towarzyszyła akcja informacyjna skierowana do mieszkańców Torunia. Do działań informacyjnych oraz promocji wykorzystano serwisy informacyjne Urzędu Miasta Torunia i kanały mediów społecznościowych, a także komunikaty prasowe przekazane mediom lokalnym. Aktywną komunikację o procesie prowadziły również Rada Okręgu nr 13 – Bydgoskie oraz partner wykonawczy procesu, Fundacja Stabiło.

Komunikację medialną uzupełniła akcja informacyjno-promocyjna w pojazdach komunikacji miejskiej oraz plakaty rozmieszczone na słupach ogłoszeniowych.

Przebieg konsultacji

Zaplanowany proces konsultacji społecznych obejmował otwarte spotkanie informacyjno-konsultacyjne, które odbyło się w Książnicy Kopernikańskiej 21 maja 2026 r., spacer terenowy po obszarze będącym przedmiotem dialogu z mieszkańcami, który rozpoczął się na Placu Rapackiego 30 maja 2026 r. oraz zbieranie uwag, wniosków i opinii mieszkańców za pośrednictwem przygotowanej ankiety konsultacyjnej, poczty elektronicznej lub tradycyjnej.

Ankieta konsultacyjna została podzielona na dwie części. W pierwszej, uczestnicy zostali poproszeni o przekazanie informacji o przyczynie zainteresowania tematem konsultacji społecznych i mogli dobrowolnie przekazać dane kontaktowe. W drugiej, przedstawiono wizualizacje przygotowane przez Biuro Architekta Miasta oraz

umożliwiono dobrowolne udzielenie odpowiedzi na pytania dotyczące **oceny** możliwych efektów wdrożenia proponowanej koncepcji, **oceny** elementów proponowanej koncepcji oraz **ogólnej opinii** o zaproponowanej aranżacji placu. Przy pytaniach oceniających poszczególne cechy projektu na siedmiostopniowej skali typu Likerta uczestnicy mogli w komentarzu przekazać uzasadnienie swojej opinii lub przekazać uwagi do projektu.

Koszt przeprowadzenia konsultacji

Konsultacje prowadzone były w ramach modelu *konsorcjum dialogu* z **Fundacją Stabilo** jako partnerem wykonawczym wyłonionym w ramach otwartego konkursu ofert nr 20/2026 na zadanie wsparcia procesów konsultacji społecznych na terenie Gminy Miasta Toruń w roku 2026 oraz **Biurem Architekta Miasta** w Urzędzie Miasta Torunia jako partnerem merytorycznym procesu. Fundacja Stabilo na podstawie zawartej umowy otrzymała za wsparcie procesu konsultacyjnego dotację w wysokości 5 000 zł brutto, która została poniesiona w ramach planu finansowego Biura Dialogu i Innowacji Miejskich Urzędu Miasta Torunia w ramach zadania *Współpraca z organizacjami pozarządowymi i konsultacje społeczne*.

WYNIKI ANKIETY KONSULTACYJNEJ

Informacja o uczestnikach ankiety

W ankiecie konsultacyjnej udział wzięło **56 uczestników**, którzy mogli dobrowolnie odpowiedzieć na trzy pytania dotyczące koncepcji przygotowanej przez Biuro Architekta Miasta. Najwięcej uczestników, ponad dwie trzecie, wskazało, że korzysta z Placu Rapackiego do przemieszczania się jako piesi, rowerzyści lub kierowcy (69,6%), a prawie połowa wskazała, że korzysta tam z transportu publicznego (44,6%). Jedna czwarta uczestników wskazała, że mieszka w Okręgu nr 13 – Bydgoskie (28,6%) lub korzysta z oferty usługowej w otoczeniu Placu Rapackiego (25,0%). Mniejszy był udział osób mieszkających w sąsiedztwie (10,7%), mieszkających w Okręgu nr 12 – Staromiejskie (3,6%) lub uczących się w pobliżu konsultowanego obszaru (1,8%).

Ocena koncepcji aranżacji placu

Proponowane funkcje

Uczestnicy ankiety konsultacyjnej raczej nieprzychylnie odnieśli się do funkcji zaproponowanych w koncepcji aranżacji placu. Ponad dwie trzecie stwierdziło, że **nie podoba im się pomysł**, w tym 44% zaznaczyło swój zdecydowanie negatywny stosunek do propozycji. Zaledwie jedna czwarta uczestników wskazała, że podoba im się konsultowana koncepcja, lecz nikt nie wskazał swojego zdecydowanego poparcia dla pomysłu.

Nieco korzystniej oceniono **dostosowanie koncepcji do potrzeb mieszkańców**, choć wciąż była to opinia nieprzychylna. Krytycznie odniosło się 65,1% osób uczestniczących w ankiecie, w tym 40,8% zdecydowanie krytycznie, a pozytywnie 26,5% z nich. W zbliżony sposób oceniono **zwiększenie atrakcyjności Placu Rapackiego** – negatywnie odniosło się do koncepcji 63,3% uczestników, a pozytywnie ponownie 26,5%.

Uczestnicy nisko ocenili także **zwiększenie funkcjonalności Placu Rapackiego**, wobec którego negatywną opinię wyraziło 63,3% uczestników, w tym aż 51,0% zdecydowanie negatywną, a pozytywną nieco ponad jedna czwarta z nich. Najkorzystniejsza opinia uczestników ankiety dotyczyła **zachęcenia do spaceru lub odpoczynku na placu**, gdzie średnia wartość oceny zbliżyła się do umiarkowanie negatywnej, a pozytywną ocenę wyraziła prawie jedna trzecia uczestników wobec 61,2% nastawionych negatywnie, w tym niemal połowy zdecydowanie negatywnie.

Proponowana koncepcja aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski:	Średnia	Zdecydowanie nie	Nie	Raczej nie	Ani tak, ani nie	Raczej tak	Tak	Zdecydowanie tak	Liczba odpowiedzi
podoba mi się	2,72	22	5	7	4	5	7	0	50
odpowiada moim potrzebom	2,80	20	7	5	4	6	7	0	49
zwiększy atrakcyjność placu	2,84	24	2	5	5	3	9	1	49
zwiększy funkcjonalność placu	2,80	25	3	3	5	3	8	2	49
zachęci do spaceru lub odpoczynku	2,94	24	4	2	3	5	8	3	49

Tabela 1. Ocena funkcjonalności koncepcji aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski. Opracowanie własne Biura Dialogu i Innowacji Miejskich na podstawie danych.

Uczestnicy udzielili 15 komentarzy do swoich odpowiedzi. W koncepcji krytykowano przede wszystkim **nadmiar powierzchni nieprzepuszczalnej**, na co zwróciło uwagę dwanaścioro uczestników. Pojedyncze uwagi poruszały kwestie zbyt dużej liczby ławek, niedostosowany do otoczenia wygląd ławek, utrudnienia w komunikacji na istniejących ciągach pieszych i rowerowych oraz możliwość zbierania się na placu osób stwarzających zagrożenie dla innych użytkowników (np. spożywających napoje alkoholowe). Równocześnie, doceniono pomysł **umieszczenia siedzisk ławek dookoła pnia drzewa**.

W analizowanych odpowiedziach dostrzec można pewną niekonsekwencję opinii uczestników, ponieważ wskazywali, że koncepcja – zakładająca roszczenie istniejącej powierzchni nieprzepuszczalnej – określana była jako „betonoza”.

Zaledwie jeden uczestnik ankiety zauważył, że „aktualna betonowa (...) pustynia nie zachęca do niczego, więc taka zmiana przyczyni się do jakiegokolwiek zagospodarowania”.

Elementy koncepcji

Lepiej, choć wciąż umiarkowanie negatywnie, uczestnicy ocenili elementy koncepcji – najkorzystniej zaopiniowano **liczbę ławek**, którą pozytywnie oceniło czterech na dziesięciu uczestników, a negatywnie nieco ponad jedna trzecia z nich. Inaczej mieszkańcy odnieśli się do propozycji **nowych nasadzeń** – pozytywne nastawienie okazało ponownie czterech na dziesięciu uczestników, lecz negatywne zdanie wyraziła ponad połowa z nich. Jeszcze więcej osób, bo aż sześciu na dziesięciu uczestników negatywnie oceniło proponowane **rozszerzenie powierzchni placu**, a prawie trzy czwarte było niechętnych zaproponowanej w koncepcji **małej architekturze**.

Ogólnie, w odpowiedzi na pytanie o adekwatność pomysłu do oczekiwań mieszkańców przeważała ocena negatywna. Niemal sześciu na dziesięciu uczestników wskazało, że **koncepcja nie odpowiada ich oczekiwaniom**, zaś pozytywną opinię wyraziło jedynie 16,7% z nich, w tym zaledwie jedna osoba zdecydowanie pozytywną.

Wglądu w przyczyny negatywnej oceny dostarczają komentarze wyrażone przez 13 uczestników ankiety. Sugerowano w nich, że koncepcja ma stanowić początek zabudowy placu, który zdaniem części uczestników powinien być całkowicie rozszerzony i przekształcony w łąkę. Negatywnie oceniano nowoczesny styl małej architektury, który zdaniem niektórych osób może wprowadzić chaos estetyczny. Zasugerowano również konkretne, **oczekiwane zmiany**: zamianę ławek na ażurowe lub drewniane, zastosowanie materiałów przeciwdziałających nagrzewaniu się siedziska i gromadzeniu opadów oraz dostosowanie małej architektury do historycznego charakteru terenu.

Główną osią wyrażonych opinii była – w kontekście zaproponowanych elementów koncepcji – kwestia rozszerzenia powierzchni placu, która uznana została przez

uczestników za niewystarczającą. Osoby komentujące nie odnosiły się jednak do aktualnego zagospodarowania placu, co stanowi znaczącą przeszkodę w interpretacji wyników ankiety konsultacyjnej.

W przedstawionej koncepcji aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski:	Średnia	Zdecydowanie nie	Nie	Raczej nie	Ani tak, ani nie	Raczej tak	Tak	Zdecydowanie tak	Liczba odpowiedzi
odpowiada mi zaproponowana mała architektura	2,39	26	3	7	5	5	2	1	49
odpowiadają mi zaproponowane nowe nasadzenia drzew	3,45	22	3	2	2	5	3	12	49
odpowiada mi rozszczelnienie powierzchni placu	3,37	20	5	4	0	5	7	8	49
liczba ławek jest wystarczająca	3,94	13	2	2	11	4	10	6	48
wygląd ławek odpowiada moim oczekiwaniom	2,69	22	5	1	12	3	4	1	48

Tabela 2. Ocena elementów koncepcji aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski. Opracowanie własne Biura Dialogu i Innowacji Miejskich na podstawie danych.

Opinia mieszkańców o projekcie

W otwartym pytaniu, umożliwiającym dobrowolne wyrażenie opinii o projekcie aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski swoje zdanie wyraziło **36 uczestników**. W swoich uwagach odnosili się do:

- potrzeby zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej i nasadzeń, która powinna skłaniać do uczynienia z placu przestrzeni zielonej z trawnikami, kwiatami, krzewami i drzewami. Uczestnicy argumentowali swoją opinię sprzeciwem wobec „betonozy”, rozwijaniem naturalnej retencji wody oraz koniecznością likwidacji miejskich wysp ciepła;
- negatywnej oceny estetyki małej architektury, w szczególności ławek, które nie odpowiadają historycznemu charakterowi otoczenia, kolidują z małą

architekturą Zespołu Staromiejskiego i Bydgoskiego Przedmieścia oraz uznawane były za niewygodne. Dlatego w uwagach proponowano zmianę materiału (np. na drewno) i dopasowanie estetyczne od otoczenia;

- potrzeby utrzymania obecnej funkcji placu jako miejsca organizacji uroczystości państwowych, patriotycznych i wojskowych, zachęcającej do unikania elementów utrudniających gromadzenie się uczestników wydarzeń oraz umiejscowienie nowych nasadzeń na obrzeżach placu;
- zaburzenia istniejących ciągów pieszych i rowerowych oraz możliwych utrudnień w dojeździe służb ratunkowych, wskazując na konieczność dostosowania koncepcji do bieżących funkcji komunikacyjnych placu;
- niechęci wobec jakichkolwiek zmian na placu i skoncentrowaniu uwagi na sąsiadującym parku.

Równocześnie, część uczestników **pozytywnie oceniła kierunek zmian**, dostrzegając istotność rewitalizacji przestrzeni i jej rozszczelnienia. Wskazywano, że nowe nasadzenia poprawiają komfort użytkowników, więcej zieleni w centrum miasta jest pożądaną zmianą, a projekt ogranicza efekt miejskiej wyspy ciepła. Inna grupa uznała zmiany za niewystarczające, sugerując, że **poprawa atrakcyjności wymaga dalej posuniętej rewitalizacji przestrzeni**, w szczególności wprowadzenia usług (małej gastronomii, pawilonów, toalet publicznych) oraz funkcji integracyjnej użytkowników i dodatkowych punktów orientacyjnych (np. zegara).

W pojedynczych opiniach wskazywano na potrzebę uzupełnienia, zarówno koncepcji, jak i obecnego zagospodarowania placu o dodatkowe kosze na śmieci, kamery monitoringu wizyjnego, oświetlenie oraz stojaki lub wiaty rowerowe.

Konsultacje społeczne były również dla części uczestników okazją do wyrażenia opinii o bieżącym utrzymaniu placu. Zwrócono uwagę na zaniedbaną zieleni, przepełnione kosze oraz zły stan techniczny chodników. Zamiast kompleksowej aranżacji przestrzeni oczekiwano większej troski o jej obecne zagospodarowanie.

Najczęściej w opiniach podkreślano **negatywną ocenę skali rozszczelnienia powierzchni placu i krytyczny stosunek do zaproponowanej małej architektury**, w szczególności ławek. Dość często wyrażano oczekiwanie zazielenienia placu oraz

jego rewitalizacji, podkreślano konieczność zachowania jego reprezentacyjnej funkcji oraz wskazywano na kwestie związane z bezpieczeństwem użytkowników. Sporadycznie sugerowano, że priorytetem powinno być zadbanie o istniejące zagospodarowanie przestrzeni lub zaprojektowanie bardziej zróżnicowanego rozszerzenia funkcji placu.

W opiniach uczestników dominowało pięć obszarów zainteresowania: plac jako przestrzeń publiczna, potrzeba nowych nasadzeń drzew, potrzeba zwiększenia zieleni na placu, mała architektura oraz potrzeba rozszczelnienia nawierzchni. Przekazane uwagi można podzielić na sześć głównych klastrów treści:

- **więcej zieleni, mniej betonu** – w ponad jednej trzeciej opinii uczestnicy uznawali, że koncepcja jest zbyt zachowawcza i niewystarczająco zielona, a powierzchnia placu powinna być bardziej rozszczelniona i skuteczniej ograniczająca efekt miejskiej wyspy ciepła;
- **zachowanie charakteru miejsca** – w jednej piątej opinii uczestnicy wskazywali, że w ich ocenie koncepcja zagraża charakterowi placu, często wyrażając swoją krytykę w emocjonalny sposób;
- **krytyka estetyki ławek** – niemal jedna czwarta opinii uczestników skupiała uwagę na negatywnej ocenie zaproponowanej małej architektury, szczególnie ławek, które uznawane były za nieestetyczne i нефunkcjonalne;
- **plac jako miejsce uroczystości** – jedna ósma uwag odnosiła się do ryzyka ograniczenia przestrzeni niezbędnej do organizacji ważnych wydarzeń, które gromadzą mieszkańców na Placu Rapackiego;
- **bezpieczeństwo** – co dziesiąta opinia odnosiła się do kwestii bezpieczeństwa użytkowników, w szczególności widoczności pieszych i rowerzystów oraz możliwości dojazdu służb ratunkowych;
- **zainteresowanie pomysłem** – również co dziesiąta opinia sugerowała, że po wdrożeniu oczekiwanych zmian, głównie estetycznych i zwiększających powierzchnie biologicznie czynną, koncepcja warta jest realizacji – należy podkreślić, że w 36 opiniach nie było ani jednej deklarującej bezwarunkowe poparcie dla zaproponowanej aranżacji.

Uczestnicy ankiety konsultacyjnej wyrażali niekiedy sprzeczne opinie i oczekiwania wobec placu. Część deklarowała oczekiwanie znaczącego zwiększenia zieleni, inni zwracali uwagę na potrzebę zachowania placu niezbędnego do organizacji wydarzeń państwowych lub patriotycznych, a także na utrzymanie funkcji komunikacyjnej dla pieszych i rowerzystów. Inną osią sporu były odmienne oczekiwania wobec wiodącej funkcji placu – część uczestników chciała, aby była to funkcja reprezentacyjna, inny stawiali na funkcję rekreacyjną. Sprzeczności dostrzec można również w preferencjach estetycznych – uczestnicy albo oczekiwali rozwiązań dostosowanych do historycznego charakteru miejsca, albo doceniali nowoczesny design zaproponowany w koncepcji.

OPINIE UCZESTNIKÓW KONSULTACJI

Spotkanie informacyjno-konsultacyjne

Otwarte spotkanie informacyjno-konsultacyjne dotyczące aranżacji placu w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski odbyło się 21 maja 2026 r. w siedzibie Książnicy Kopernikańskiej i wzięło w nim udział **16 uczestników**. Podczas wydarzenia przedstawiono koncepcję aranżacji placu, przygotowaną przez Biuro Architekta Miasta w Urzędzie Miasta Torunia oraz przeprowadzono dyskusję dotyczącą proponowanych rozwiązań i oczekiwań mieszkańców wobec przestrzeni konsultowanego obszaru.

Z największym zainteresowaniem uczestników spotkały się kwestie zieleni miejskiej. Pozytywnie oceniono kierunek **zwiększenia powierzchni terenów zieleni oraz ograniczenia efektu miejskiej wyspy ciepła**. Wyrażono jednak obawy dotyczące prawidłowego rozwoju planowanych nasadzeń, sugerując zastosowanie systemów nawadniania i zapewnienie odpowiednich warunków siedliskowych. Część osób proponowała alternatywne formy zagospodarowania zieleni, nawiązujące do historycznego charakteru miejsca, np. klomby kwiatowe, róże lub inne nasadzenia zielnie niskiej. Uczestnicy podkreślali również znaczenie bioróżnorodności oraz atrakcyjności estetycznej terenów zieleni.

Uczestnicy wyrazili zróżnicowane opinie dotyczące oczekiwanej **funkcji placu**. Część wskazywała na miejsce codziennego wypoczynku, spotkań i rekreacji, inni sugerowali, że przeszkadzać w tym może bezpośrednie sąsiedztwo ruchliwych ciągów komunikacyjnych. Oczekiwano również **zachowania reprezentacyjnego charakteru przestrzeni**, umożliwiających przeprowadzenie tam uroczystości państwowych i patriotycznych – zdaniem tej części uczestników niezbędnym jest zachowanie odpowiedniej ekspozycji pomnika Józefa Piłsudskiego i historycznych osi widokowych Placu Rapackiego.

Kluczowym postulatem uczestników było **zapewnienie ogólnodostępnej toalety publicznej**, która podniesie funkcjonalność przestrzeni.

Znaczną część dyskusji poświęcono elementom **małej architektury**, szczególnie zaproponowanym w koncepcji betonowym ławkom. Uczestnicy sugerowali, że potrzebne są tam wygodne siedziska z oparciem, które dostosowane będą do potrzeb osób senioralnych. Niektórzy mieszkańcy krytykowali formę estetyczną oraz dobór materiału, wskazując na możliwe problemy, np. zalegającą wodę, zaśmiecanie lub wandalizm, a także dyskutowali atrakcyjność zaproponowanej nowoczesnej estetyki. Zwrócono uwagę, że koncepcja wychodzi w swojej estetyce poza rozwiązania zaproponowane w Toruńskim Katalogu Mebli Miejskich.

Kwestia małej architektury powiązana była z tematem utrzymania wyposażenia placu, jego odporności na uszkodzenia i możliwości przeciwdziałania aktom wandalizmu. Zwrócono uwagę na **odpowiednie oświetlenie** ciągów pieszych i rowerowych oraz miejsc wypoczynku. Podkreślano, że więcej zieleni i rozwój koron drzew może wpływać na komfort i bezpieczeństwo użytkowników. Jednocześnie, inni uczestnicy zwracali uwagę, że taka przestrzeń może zachęcać do trwałego przebywania tam osób spożywających alkohol lub zakłócających spokój innych użytkowników placu.

Nie oznacza to, że mieszkańcy kwestionują potrzebę tworzenia nowych miejsc odpoczynku lub integracji, lecz oczekują rozwiązań, które zapewnią komfort i bezpieczeństwo.

W swoich uwagach uczestnicy sygnalizowali konieczność zachowania odpowiedniej szerokości ciągów komunikacyjnych, które umożliwią przejazd służbom ratunkowym, zapewnią komfortowe przemieszczanie się pieszych i rowerzystów, a także uwzględnią bezpieczeństwo korzystających z placu dzieci.

W koncepcji zaproponowano umieszczenie na placu nośników prezentujących twórczość Galerii Rusz. Dyskutowano sposób wkomponowania tego elementu w przestrzeń oraz jego możliwy wpływ na odbiór przyszłej aranżacji – zwracano uwagę na ich odpowiednią ekspozycję, aby rzeczywiście służyły wprowadzaniu sztuki w przestrzeń miejską. Równocześnie, wątpliwości budziła wśród części uczestników skala i charakter nośników – duże nośniki wystawiennicze mogą zdominować plac i ograniczyć jego funkcję rekreacyjną. Dlatego, w dyskusji, sugerowano, aby przyszłe rozwiązanie zachowywało równowagę między funkcją

artystyczną i rekreacyjną, w tym aby ekspozycja sztuki nie przeważała nad zielenią oraz historycznym charakterem otoczenia.

Spacer tematyczny

Otwarty spacer badawczy rozpoczął się na Placu Rapackiego 30 maja 2026 r. i zgromadził **10 uczestników**, którzy dyskutowali o pomysłach przedstawionych w koncepcji aranżacji.

Kluczowym tematem dla uczestników była **dostępność**. Podkreślano konieczność uwzględnienia wymogów projektowania uniwersalnego oraz dostosowanie placu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów czy rodzin z dziećmi. Podkreślono potrzebę **eliminacji istniejących barier architektonicznych**, w tym spadków terenu, nierównej nawierzchni czy przeszkód dla osób o ograniczonej mobilności. Proponowano, aby koncepcja uwzględniła potrzeby osób niewidomych oraz słabowidzących. Szczególną troskę wyrażano jednak w stosunku do seniorów, uznając, że plac może im służyć jak przestrzeń odpoczynku i wytchnienia, lecz potrzebne do tego są ergonomiczne ławki czy specjalne wsporniki ułatwiające podnoszenie się („rączki dla seniorów”).

Podobnie jak na otwartym spotkaniu, podkreślono konieczność zapewnienia **ogólnodostępnej toalety publicznej**, dostosowanej do potrzeb korzystających z placu osób z niepełnosprawnościami.

Podczas spaceru zwracano uwagę na **funkcję komunikacyjną placu**, sugerując, aby zrewidować koncepcję tak, aby uwzględniała mobilność pieszych i rowerzystów – propozycja wymaga pogodzenia funkcji rekreacyjnej i komunikacyjnej, ponieważ w przedstawionej koncepcji, zdaniem uczestników, przeważa ta pierwsza. Może to skutkować utrudnieniem ruchu na placu oraz kolizją dwóch kluczowych funkcji, która obniży jakość korzystania z przestrzeni obu grupom.

Ponownie, znaczna część dyskusji dotyczyła **małej architektury**, zwłaszcza ławek. Uczestnicy zwrócili uwagę, że nie powinny one ograniczać przepustowości ciągów pieszych i rowerowych oraz nie powinny zakłócać swobodnego przemieszczania się mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, rodziców z wózkami

dziecięcymi czy osób senioralnych. Dodatkowo, w trakcie spaceru więcej uwagi poświęcono użytkownikom hulajnóg elektrycznych – wskazując zarówno na ich negatywny wpływ na komfort innych mieszkańców, jak i na konieczność wyznaczenia miejsc, w których dopuszczalne będzie pozostawienie hulajnogi. Proponowano również, aby infrastruktura dla użytkowników takiego środka mobilności miejskiej była powiązana z infrastrukturą rowerową – celem działań powinno być kompleksowe uporządkowanie parkowania hulajnóg, przynajmniej na konsultowanym obszarze.

Dyskutowano także zagospodarowanie **terenów zieleni**. Uczestnicy popierali kierunek zwiększenia ich powierzchni, nowe nasadzenia drzew oraz rolę koncepcji w lokalnej adaptacji do zmian klimatycznych. Jednak, silniej niż na spotkaniu akcentowano konieczność wyważenia priorytetów oraz zbalansowania nowych nasadzeń do istniejących funkcji komunikacyjnych placu. Wskazywano, że drzewa mogą ograniczać widoczność lub utrudniać się płynne przemieszczanie użytkowników. Proponowano także, aby dobór gatunków nawiązywał do tożsamości miejsca, a także sugerowano silniejsze ukierunkowanie koncepcji na gospodarkę wodą opadową, szczególnie istotną w ścisłym centrum miasta.

Innymi tematami była poprawa oświetlenia oraz rozwój informacji przestrzennej poprzez zaprojektowanie i instalację nowych tablic oraz wykorzystanie w nich możliwości powiązania z zasobami cyfrowymi (np. poprzez kody QR).

Spacer badawczy uwypakował różnice w opiniach, które były mniej widoczne w trakcie spotkania informacyjno-konsultacyjnego, a powinny zostać uwzględnione na kolejnych etapach prac nad koncepcją. Osiami różnic były:

- dostępność przestrzeni oraz zagęszczenie zieleni lub wyposażenia,
- funkcja komunikacyjna dla pieszych i rowerzystów oraz funkcja rekreacyjna,
- codzienne wykorzystanie przestrzeni oraz znaczenie jako głównego placu uroczystości państwowych i patriotycznych.

W opinii uczestników, proponowana koncepcja skupia się zbyt dalece na zagęszczeniu zieleni i wyposażenia, funkcji rekreacyjnej oraz codziennych użytkownikach, co powinno – ich zdaniem – zostać poprawione.

Uwagi zgłoszone pocztą elektroniczną

W ramach konsultacji społecznych wpłynęły cztery stanowiska przekazane drogą elektroniczną. Dwie zgłosili mieszkańcy Torunia, jedną Stowarzyszenie Rowerowy Toruń, a jedną Biuro Rewitalizacji Urzędu Miasta Torunia. Poruszono w nich kwestie funkcjonalności placu, proponowanych nasadzeń, małej architektury, dostępności oraz przyszłych sposobów użytkowania przestrzeni.

W uwagach pozytywnie oceniono kierunek **zwiększenie powierzchni terenów zieleni na placu**, podkreślając potrzeby zacienienia przestrzeni, rozszczelnienia nawierzchni oraz retencji wód opadowych. Jednocześnie, zwracano uwagę na wpływ nowych nasadzeń na charakter miejsca, argumentując, że plac otoczony jest zielenią parkową, a nowe drzewa mogą ograniczyć funkcje komunikacyjne, możliwość organizacji wydarzeń czy wpłynąć na odbiór całego Placu Rapackiego. Postulowano dobór gatunkowy uwzględniający walory estetyczne oraz praktykę późniejszego utrzymania terenu, w szczególności czystości placu. Proponowano także wzbogacenie koncepcji o roślinność niską, trawy, byliny lub pnącza.

Wskazywano, że kluczową funkcją placu jest organizacja uroczystości państwowych i patriotycznych, wydarzeń miejskich, zgromadzeń oraz wystaw. Apelowano o pozostawienie odpowiedniej, otwartej przestrzeni umożliwiającej organizację wydarzeń i zachowującej ekspozycję pomnika Józefa Piłsudskiego.

Krytycznie odniesiono się do zaproponowanych betonowych ławek okalających pień drzew. Wskazywano na wysokie koszty realizacji, potencjalne problemy eksploatacji i utrzymania oraz ryzyko dewastacji. Zdaniem autorów uwag takie ławki będą sprzyjać gromadzeniu się śmieci i wody oraz będą podatne na zabrudzenia lub akty wandalizmu. Proponowano prostsze i bardziej tradycyjne **meble miejskie**, drewniane lub łączące drewno, beton i metal. Równocześnie, sugerowano, że zaproponowana liczba ławek może być zbyt duża w stosunku do potrzeb użytkowników przestrzeni oraz negatywnie wpływać na charakter miejsca. Niektórzy uczestnicy kwestionowali w ogóle ich zasadność, proponując, aby miasto skupiło się na utrzymaniu pobliskiego parku, który już teraz stanowi atrakcyjne miejsce odpoczynku i rekreacji.

Ważną kwestią poruszoną w uwagach była **dostępność**. Szczegółowo omówiono ją w stanowisku Biura Rewitalizacji, w której podkreślono znaczenie projektowania uniwersalnego oraz wymagania dotyczące dostępności dla osób z szczególnymi potrzebami. Wskazywano na potrzebę zapewnienia czytelnych ciągów komunikacji pieszych i rowerzystów, odpowiednie oddalenie nasadzeń czy wprowadzenie rozwiązań służących osobom niewidomym i słabowidzącym. Postulowano rozmieszczenie drzew i elementów wyposażenia w sposób **nieutrudniający przemieszczania się**, w szczególności osobom z niepełnosprawnościami, seniorom i rodzinom z dziećmi. Sugerowanym rozwiązaniem było wyznaczenie **szerokich alei spacerowych** umożliwiających się swobodne poruszanie wszystkim użytkownikom placu.

Równie istotnym dla dalszych etapów prac nad koncepcją jest stanowisko podkreślające obecne znaczenie placu jako **ważnego ciągu komunikacyjnego pieszych i rowerzystów**. Projektowane nasadzenia i mała architektura nie powinny więc zmniejszać przepustowości ciągów, w szczególności sprawnego połączenia między Placem Rapackiego a Rondem Herberta. Wskazywano również na konieczność zapewnienia dostępu dla pojazdów wykonawców utrzymania bieżącego i gospodarki komunalnej. Reasumując, kluczowym dla funkcjonalności koncepcji jest **utrzymanie funkcji komunikacyjnej placu** i uzupełnienie jej o funkcje dodatkowe, rekreacyjną czy adaptacyjną do zmian klimatycznych.

W uwagach zwrócono uwagę na dodatkowe wyposażenie przestrzeni: kamery miejskiego monitoringu wizyjnego, ogólnodostępną toaletę publiczną, oświetlenie, kosze na odpady oraz czytelne oznakowanie.

Jeden z uczestników odniósł się szczególnie do kwestii **bezpieczeństwa**, obawiając się, że nowa przestrzeń rekreacyjna będzie wykorzystywana przez osoby spożywające napoje alkoholowe lub będące w kryzysie bezdomności. Sugerował, że zacienione miejsce wyposażone w liczne siedziska może zmienić charakter placu i spowodować znaczące obniżenie poziomu poczucia bezpieczeństwa innych mieszkańców korzystających z tej przestrzeni. Ponieważ podobne opinie wyrażono także w innych formach konsultacji, warto podkreślić, że rozszerzenie funkcji placu powinno zostać zrównoważone działaniami na rzecz bezpieczeństwa użytkowników.

Uczestnicy konsultacji wykorzystali możliwość, aby odnieść się do spraw bieżącego utrzymania tej przestrzeni. Wskazywano na potrzeby regularnej pielęgnacji zieleni, poprawy stanu nawierzchni na placu i alejek sąsiadującego parku, utrzymania czystości oraz napraw małej architektury.

REKOMENDACJE

Mając na uwadze **negatywne nastawienie uczestników do zaproponowanej koncepcji** rekomendowanym jest uznanie jej za **wymagającą istotnych zmian na dalszych etapach prac**. O ile sam kierunek proponowanej zmiany spotkał się z poparciem znacznej części uczestników, o tyle sposób i forma realizacji kierunku oceniona została nieprzychylnie. Pozytywnie oceniono zwiększenie powierzchni terenów zieleni, nowe nasadzenia oraz retencję wód opadowych – rozszczelnienie nawierzchni placu. Stanowi to wartościowy punkt wyjścia do wypracowania lepszych rozwiązań, które bardziej odpowiadać będą potrzebom mieszkańców, które udało się zdiagnozować w procesie konsultacyjnym.

W przypadku kontynuacji prac nad koncepcją w Biurze Architekta Miasta koniecznym będzie **uwzględnienie krytycznych uwag mieszkańców**:

1. Zachowanie równowagi między obecnymi funkcjami placu – komunikacyjną oraz reprezentacyjną – a proponowaną w koncepcji funkcją rekreacyjną, aby nowe rozwiązania nie kolidowały z ciągami pieszymi i rowerowymi oraz nie utrudniały organizacji wydarzeń państwowych i patriotycznych na placu.
2. Zachowanie szerokich, czytelnych i bezpiecznych ciągów komunikacji pieszej i rowerowej, zapewniających przejazd służb ratunkowych, pojazdów obsługi bieżącej terenu oraz organizatorów wydarzeń na placu.
3. Rozważenie efektywnego włączenia funkcji ekspozycji sztuki w przestrzeni miejskiej, który zapewni równowagę z innymi funkcjami oraz odpowiednią ekspozycję dla prezentowanych na placu prac artystów.
4. Przyjęcie zasad projektowania uniwersalnego oraz dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym osób niewidomych i słabowidzących, seniorów oraz rodzin z dziećmi i dziećmi.
5. Weryfikacja formy estetycznej i zagęszczenia małej architektury, szczególnie rezygnacja z proponowanych betonowych ławek i zastąpienie ich bardziej funkcjonalnym, dostępnym, estetycznym i łatwym w utrzymaniu bieżącym

rozwiązaniem, które odpowiadać będzie historycznemu charakterowi przestrzeni.

6. Zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom, w szczególności poprzez dostosowanie oświetlenia do proponowanych nasadzeń.

Konsultacje społeczne pozwoliły rozpoznać dodatkową potrzebę, która powinna być uwzględniona przy dalszych pracach nad koncepcją. Uczestnicy sugerowali, aby przyszłe zagospodarowanie placu uwzględniło **ogólnodostępną toaletę publiczną**, która podniosłaby komfort użytkowników przestrzeni.

Wskazywano także na kwestie związane z **praktycznymi aspektami** ewentualnej realizacji pomysłu – rozsądne umiejscowienie koszy ulicznych, dobór gatunkowy nasadzeń uwzględniający walory ekologiczne i funkcjonalność przestrzeni (w tym zachowanie historycznych osi widokowych), zapewnienie wysokiej jakości utrzymania przestrzeni po realizacji inwestycji (pielęgnację zieleni, utrzymanie czystości, konserwację infrastruktury) oraz dalsze informowanie mieszkańców i włączenie ich w decydowanie na kolejnych etapach prac na koncepcją. Proponowano także, aby przestrzeń uzupełniona była o tablice informacyjne lub edukacyjne, które mogłyby zostać powiązane z zasobami cyfrowymi.

Konsultacje były kolejną okazją, w ramach której **mieszkańcy wskazali na problem parkowania hulajnóg przez użytkowników wynajmujących je w aplikacjach**. Pokazuje to, że ważnym wyzwaniem – wykraczającym poza konsultowany temat – jest zapewnienie miejsc do parkowania hulajnóg oraz egzekwowanie ich postoju w miejscach wyznaczonych i eliminowanie ich pozostawiania na ciągach pieszych lub rowerowych.

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE RAPORTU

Biuro Dialogu i Innowacji Miejskich

Urzędu Miasta Torunia

ul. Wały gen. Sikorskiego 10, 87-100 Toruń

E: bdim@um.torun.pl

T: 56 611 87 04

Patryk

Wawrzyński

Elektronicznie
podpisany przez
Patryk Wawrzyński
Data: 2026.10.21
14:51:31 +02'00'

Fundacja Stabilo

Fosa Staromiejska 30/6, 87-100 Toruń

E: biuro@stabilo.org.pl